

— Dag Miel, weeral op ronde. Ge schijnt geen vrees te hebben voor Bakelandt, zei een boerenzoon tot een leurder, die met twee korven het land aftrok.

— De rovers plunderen liever de hofsteden der rijke boeren dan de manden van een arme duivel zoals ik, antwoordde de marskramer, een kort mannetje van middelbare leeftijd.

— Wrede histories, hier, nietwaar? hernam de eerste

— Ge spreekt over de familie Tanghe. Ja, dat moogt ge wel zeggen: wreed! In enige dagen tijd een man en twee zoons verliezen, het is om gek te worden van verdriet. Ik heb horen vertellen, dat de weduwe niets doet dan jammeren en klagen en ik kan het goed begrijpen.

Dit gesprek werd gevoerd niet ver van Langemark, enige dagen na het boven verhaalde.

— En Tiest ligt er ook onder? vroeg de leurder.

— Hij was wreed gesteld, ik heb hem gezien, toen men hem in de pastorie bracht, want voor alle voorzichtigheid heeft men het lijk niet naar de hoeve vervoerd. Zijn lichaam droeg wel tien of vijftien wonden. Wat moet de ongelukkige bloed verloren hebben!

— Maar dat de boeren niet samenspannen om een eind aan die gruweldaden te stellen, zie, dat is iets, dat ik niet verstaan kan.

— Het is dat ge afwezig geweest zijt; anders zoudt ge weten, dat de Schout van Rozebeke met meer dan twintig jongelingen het Vrijbos afgezocht heeft.

— En zonder uitslag?

— Helaas! men heeft geen enkele rover kunnen aanhouden.

— Ja, verklaarde de leurder geheimzinnig, ik durf mijn kop te verwedden, dat er onder die gehele bende toverij steekt.

— Er zijn meer mensen die dat geloven.

— En 't is zo. Als men leurder is, komt men overal.

— Er worden zonderlinge dingen verteld over de rovers.

— Zie, hernam de marskramer, elk is vrij van te geloven wat hij wil. Ik voor mij, denk er het mijne van en ge weet, Miel heeft al veel gereisd en

BAKELANDT

De Hel van de Moeren

VERVOLGDEDEELT 1
TITEL: A. BAKELANDT

VERVOLGDEDEELT 2

gezien. Maar kom, ik sta mijn kostbare tijd te verbabbelen en praatjes vullen de buik niet. Tot weerziens.

— Waar gaat gij heen?

— Nu moet ik naar Moerman en ik hoop wel, dat de brave boer mij aan het middagmaal noden zal. Goede dag.

Weinige tijd later bereikte de leurder het hof van pachter Moerman.

Schijnbaar toevallig ontmoette hij aan de poort de knecht, Gillis Landuyt.

— Wat nieuws? vroeg de laatste.

— De kapitein verwacht u deze avond; zult ge weg geraken?

— Als de hoofdman het wil, moet het wel. Nu, ik heb al een plan. Gij hebt mij komen zeggen, dat mijn vader, die bij Brugge woont, dodelijk ziek is en mij nog eens zien wil, voor zijn dood. Goed verstaan?

— In orde.

Gillis zette plotseling een droevig gezicht en met de mouw in de hoeken zijner ogen vegende, trad hij het huis binnen, waar het gehele gezin pas samen was, daar het uur van het middagmaal zou slaan.

— Wat is er, jongen? vroeg de boer. Gij schijnt verdriet te hebben.

— Ach! mijn vader, mijn goede vader! kloeg de schavuit.

— Wat is er met uw vader? riepen allen.

— Hij ligt op sterven. Ach, mijn hart breekt bij de gedachte, dat ik de brave man verliezen zal.

— Zijn vader is dodelijk ziek, sprak Miel. Ik heb hem die treurige tijding moeten brengen. En de kranke verlangt vurig naar zijn zoon.

— Vertrek dan onmiddellijk, riep de pachter, ieder ogenblik is kostbaar. Hier hebt gij wat geld, om u onderwege eten en drinken te kopen.

— Dank, dank! stamelde de knecht. Ach vader, vader, zal ik u nog zien, uw stem nog horen, uw laatste zegen ontvangen?

Snel ging hij zich kleden en weinige tijd later trok hij, de gaanstok in de hand, de hofpoort uit.

— Ik heb mijn rol goed gespeeld, juichte hij; de kapitein zal tevreden zijn. Vader! Ha! ze moesten eens weten, dat de goede man te Gent gehangen werd, omdat hij nog slechter was dan zijn zoon.

— Arme jongen! zei de boerin medelijdend, terwijl zij de schelm naaogde. Zie hoe snel hij stapt. Als hij maar niet te laat komt!

— Het zijn al droeve tijdingen, die wij tegenwoordig horen, viel nu de boer in.

— Het gesprek liep natuurlijk over het gezin Tanghe.

— Die toestand moet eindigen, zei de leurder. Zo kan het nu toch niet langer duren. Ik heb horen zeggen, dat er een nachtwacht opgericht wordt.

— Wat geeft Bakelandt om een nachtwacht! riep de boer.

— Nu, het is toch geruster voor ons, als wij weten, dat een bende wakers de streek aftrekt, meende de vrouw des huizes.

— En de schout van Rozebeke heeft hulp gevraagd te Brugge, hernam de baas.

— Zo! riep Miel belangstellend. En zou hij die krijgen?

— Ik denk het wel, want is het niet de plicht van de regering voor de handhaving van rust en vrede te waken?

Dat moet ik de kapitein meedelen, dacht Miel.

— En Marie, hoe stelt het arme meisje het? vroeg de kramer op medelijdende toon.

— Ge kunt denken, dat ze zich zeer ongelukkig gevoelt, antwoordde de bazin. Tiest was haar verloofde, zij zouden in het voorjaar trouwen. Helaas, hun plannen zijn wreed verstoord. Ze is nu op het dorp bij haar tante. Doch deze noen keert ze terug, want ze is nog het liefst thuis. Ze draagt immers overal haar verdriet mee.

— Ja, dat is waar.

— Eet ge mee? vroeg de vrouw aan Miel.

— Dat zal ik niet afslaan, bazin. De pot is bij u nooit mager.

Onder het eten verzamelde de verspieder nog allerlei inlichtingen en toen hij een uur later de hofpoort uittrok, mompelde hij :

— Tot binnen kort, Moerman. Dan zal de nachtwacht u een bezoek brengen.

Ha, de nachtnacht! Nu gelooft de boer, dat er wakers rond gaan. En als wij aankloppen en zeggen, we zijn de nachtwacht en vragen om wat te eten, dan doet hij bereidwillig de deur open en zonder slag of stoot zijn wij binnen.

Op de vastgestelde dag zaten de rovers bij Roze. Gillis, de veinzaard, was nu de gewichtige persoon. Bluffend sprak hij tot Bakelandt :

— Alles is in orde, kapitein. Ik ben er zeker van, dat wij deze nacht zullen slagen en er een vet potje vinden. De boer heeft gisteren zijn hooizaad geleverd en dus weer nieuwe goudvinkjes bij de andere gevoegd.

— Zoveel te beter. Maar ik wil nog iets anders uit de hoeve medevoeren, zei Bakelandt.

— Wat dan? vroeg Gillis.

— Kunt gij het niet raden? hernam de hoofdman geheimzinnig.

— Dat is moeilijk, kapitein. Levensmiddelen misschien, werktuigen of iets dergelijks.

— Iets beters dan dat. Wij moeten de vrees, die de boeren voor ons hebben, verdubbelen. Wij moeten tonen, dat wij alles durven, voor niets terugschrikken. En daarom wil ik de schone dochter van boer Moerman ontvoeren.

— Maria! riep Landuyt verbaasd, en ook de andere rovers keken verwonderd op.

— En waarom niet? sprak de geweldenaar met een vloek. Maria moet mijn vrouw worden.

— En Mie, uw wijf dan? vroeg bazin Roze met haar krijsende stem.

— Mie moet gehoorzaam zijn, gelijk al de anderen. Zij is lid der bende en niets meer. Zij kan zich bemoeien met onze jongens, doch niet met mijn zaken. Ge hebt dus allen verstaan, het lief van Tiest Tanghe moet heden nacht in het Vrijbos zijn. En nu verder ons plan gemaakt. Luistert.

Hebben wij van het volk in huis niets te vrezen? vroeg hij aan de knecht der hoeve.

— Niets, antwoordde de schelm. Daar heb ik voor gezorgd en wel op slimme wijze.

BAKELANDT

— Vertel op, hernam Bakelandt op tevreden toon.

— Wel ge weet dat ik lompe Frans, de zoon van de baas, zo bang gemaakt heb, dat de bloodaard niet meer in de stal durfde slapen, doch zich in het huis nestelde. Die vrees werd al groter en groter. Hoorde hij een muis lopen, dan schreeuwde hij reeds moord en brand en wekte het hele gezin. Nu gaat hij bij zijn moei in het dorp de nacht doorbrengen. Ook de dienstmeid zal ons niet hinderen.

De koewachter is er op zijn manier verliefd op, doch zij wil er niets van weten. Ik heb de slungel deze morgen een koek gegeven, waarin een slaapmiddel gebakken is en hem wijsgemaakt, dat hij die vanavond aan zijn uitverkoren moest geven. Morgen vroeg, voegde ik er bij, zal ze zot achter u zijn en toekomstige Zondag gaat ge samen als een nieuw paar wandelen.

De onnozele bloed geloofde natuurlijk alles en nam dankbaar de koek aan. De rovers lachten hartelijk om deze list.

— De baas en de bazin, ging de knecht voort, slapen altijd vast.

— En de werkman? vroeg Bakelandt.

— O die slaapt in zijn eigen huis en komt niet vóór morgen vroeg vijf uur.

— En hoe moeten we binnen geraken? Hebt ge geen valse sleutels kunnen maken?

— Onmogelijk, kapitein. Alle deuren sluiten langs binnen. Maar dat is niets. Ik ken een andere weg.

— Welke?

— De schouw komt uit in de keuken. Ze is wijd genoeg om een man door te laten. In enige ogenblikken geraken we langs daar in de woning. Ik zal het eerst gaan en ge kunt me volgen.

— Ik ben tevreden over u, Gillis Landuyt, sprak de kapitein. Ge zijt een slimme vogel. Op zulke gasten kan ik rekenen.

Nu koos de hoofdman zijn mannen uit. Hij nam de sterkste en onversaagde.

— Gij gaat mee het hof op, beval hij. Nu zal ik er nog enige aanwijzen, die in de nabijheid der hoeve de wacht moeten houden en op het eerste teken ons ter hulp snellen.

Hoort nu, wat ieder van u te doen heeft.

Gillis, gij klimt het eerste door de schouw. Ik volg u op de voet. Cloedt en Meyer gaan ook mede. Busschaert en zijn zoon houden de wacht bij de ladder. Verneemt gij gerucht in huis, dan kruipt ge ook door de schoorsteen.

De Verplancke's, Bruneel en Daneel stellen zich elk op aan een hoek van het huis, terwijl de rest rond de haag moet liggen.

Dat is dus goed verstaan. Ieder heeft thans zijn plaats.

Nu wat betreft het werk zelf.

Gillis en ik gaan op zoek achter geld. Cloedt en Meyer leveren mij het meisje.

Ontwaakt een der huisgenoten en hebt ge er veel last mee, ge kent mijn bevel: doodt ze zonder aarzelen. Als het kan zijn, is een goede band om armen en benen en een prop in de mond voldoende.

Wij vertrekken natuurlijk door de deur.

Wie niet mee gaat, moet nu naar huis. Wij blijven hier tot elf uur, zodat we omstreeks middernacht op het hof aankomen.

Midden in de nacht kwamen de schelmen op de hoeve van Moerman. De diepste stilte heerste.

Uit het wagenhuis haalde Gillis een ladder, die hij tegen het dak stelde. Vlug als een kat klauterde hij naar boven. En als had hij zijn leven lang het bedrijf van schoorsteenveger uitgeoefend, zo behendig en stil werkte hij zich door de schouw naar beneden.

De anderen volgden hem. Het viertal stond in de ruime keuken, tot waar het gesnurk van de baas doordrong.

De knecht ontstak een lamp.

— Maria slaapt in de zijkamer links, fluisterde hij tot Cloedt en Meyer.

Met de kapitein sloop hij in een ander vertrek, waar twee kassen stonden. Vruchteloos trachtten de bandieten de deuren open te breken. De sterke sloten en het harde eikenhout weerstonden aan hun geweldige pogingen. Eensklaps stootte Gillis tegen een stoel, die met veel geraas tegen de tafel viel.

— Domkop! verweet Bakelandt met een vloek. Gaat ge geheel het spel bederven?

Men vernam het gekraak van een deur.

— Het is die van de voutekamer! fluisterde de verschrikte Gillis. De baas moet ontwaakt zijn!

Met een sprong was de kapitein bij de voute.

De boer stond vóór hem.

— Rovers! gilde de ongelukkige Moerman, doch op hetzelfde ogenblik viel hij, getroffen door een hevige vuistslag, op de grond.

Gillis greep hem nu bij de keel en de boer verloor het bewustzijn.

— Ezel, gromde de hoofdman, ge hebt hem gedood. Hoe zullen we nu de schuilplaats van zijn geld vinden?

— De sleutels steken in zijn zakken, antwoordde de ander.

Maar hij werd teleurgesteld.

Ook de vrouw was ontwaakt. Luid gilde zij om hulp, maar, toen zij de zwart-gemaakte mannen op de voute zag springen, viel zij in bezwijming.

De rovers sleurden haar uit het bed naar de keuken en legden haar naast haar echtgenoot.

Het scheen dat het slaapmiddel bij de dienstmeid niet veel gewerkt had, want bleek als een dode en met verwrongen gelaat kwam ze naar de boer ijlen. Doch haar meester en meesteres uitgestrekt op de vloer ziende, slaakte zij een vervaarlijken kreet en viel eveneens bewusteloos ten gronde.

— Het gaat nog goed! mompelde de kapitein. Ze liggen allen bewusteloos. Nu geen tijd verloren.

— Moeten wij komen? klonk een stem door de schouw.

— Neen, antwoordde Bakelandt. Al dat gedruis betekende niets. Gillis, bind ze allen aan handen en voeten en steek hen een prop in de mond.

Maria was door de kreet van haar vader wakker geworden. Dan had ze stemmen vernomen. Van schrik kroop ze diep onder de dekens.

— Rovers! dacht zij, terwijl ontzetting haar vervulde.

En toen zij zich op ruwe wijze aangegrepen voelde, begon zij luid te gillen, doch een hand op haar mond belette haar weldra nog een klank te uiten.

— Kleed u! sprak een der schelmen. We zullen straks weerkomen, en, zo

ge bereidwillig doet wat we zeggen, zal u geen leed geschieden.

Bevend trok zij haar kleren aan.

— Vader, moeder! riep zij, terwijl zij de deur opende om naar de keuken te snellen.

Maar Cloedt en Meyer grepen haar vast, bonden haar handen en voeten en duwden een prop in haar mond.

Inmiddels doorzocht Bakelandt de woning. Onder het bed vond hij acht en veertig grote ponden.

— Te weinig, gromde hij ontevreden, en nu die verwenste Gillis de baas de keel heeft toegewrongen, kunnen wij de schuilplaats van het geld niet vinden. Alloh, helpt mij dat ledikant verschuiven! We moeten zoeken tot we de vette pot hebben.

In de muur zagen de rovers nu een klein kastje, dat weldra geopend was. Bakelandt juichte.

— Ha, riep hij blijde, hier zit het, wat we nodig hebben!

In een kistje, behalve de juwelen der moeder en dochter, lagen de sleutels der woning. Spoedig werden nu alle kassen geopend en alles, wat enige waarde bezat, op een hoop gelegd.

— Een goede vangst, zei de kapitein tevreden toen hij de buit monsterde. En hoe staat het met het meisje? riep hij tot Cloedt en Meyer, die de keuken binnentraden.

— Ze is wat verdoofd van angst en schrik, doch zal weldra bij kennis zijn, als zij met de koude nachtlust in aanraking komt.

— Opperbest, hernam het opperhoofd. Breng haar naar Roze. Wij volgen straks. Ge kunt drie mannen van rond de haag medenemen.

Het ongelukkige meisje werd uit haar vaders huis gevoerd, zonder dat zij zulks beseftte.

— Gillis, haal nu de kruiwagen, opdat wij onze schatten vervoeren kunnen. De buit is te zwaar om te dragen.

Het duurde niet lang of de rovers trokken weg, het gezin in de toestand latend waarin zij het gebracht hadden.

Omstreeks vijf uur kwam Toon, de werkman, naar de hoeve.

— Vreemd, sprak hij, men is nog niet op. Wat kan dat betekenen?

Ongerust trok hij naar het hekken. Dit was nog gesloten, want de bandieten waren over de haag geklommen.

— De boer is nog in bed en de koewachter en de meid ook, vervolgde Toon bij zich zelve.

Als er maar geen ongeluk gebeurd is. Wie weet, met al die rovers in het Vrijbos!

Ha! ik durf bijna niet binnen gaan. Zou ik maar niet terugkeren en hulp halen? Doch zo de mensen zich verslapen hadden, hoe zou men mij uitlachen! Ik moet.

Bevend tastte de werkman aan de deur. Zij was niet gesloten. Zichzelven moed insprekend, stootte hij haar open en blikte in de keuken.

— Moord, moord! gilte hij hevig verschrikt. Rovers, moordenaars!

— Ach, Toon, zijt ge daar? klonk het klagend.

Het was de meid, die met bovenmenselijk geweld de prop uit haar mond

verwijderd had.

— Wat is hier geschied ? riep Toon. Triene, zijt gij het die daar ligt ?

— Ontbindt mij, Toon.

In een oogwenk sneed de werkman de touwen los. De meid stond op en sprong naar haar meesteres.

— Ach, zij is dood, vermoord ! gilde zij. En de baas ook ! O, wat is ons overkomen.

— En waar is Maria ? sprak Toon gejaagd.

De meid liep vlug naar de kamer van het meisje.

— Haar bed is leeg en ook haar klederen zijn verdwenen. Misschien is zij ontvlucht !

— Of ontvoerd ! sprak de werkman, terwijl hij de banden van de boer en de boerin lossneed. Helaas ja, vervolgde hij kermend, de meesteres is dood ; zij is reeds koud en stijf, doch ik geloof dat de baas nog leeft. Help mij, Triene, om hem in bed te leggen.

Was zijn gezicht met azijn en water, ried hij. Ik zal intussen naar het dorp lopen om Frans en het gerecht te waarschuwen.

Weinige tijd later verdrongen de dorpelingen elkander voor de geplunderde woning. De Schout trad binnen met de zoon des huizes.

Tot aller blijdschap was de boer tot kennis gekomen, doch voorzichtigheids-halve verborg men hem de dood van zijn vrouw en de ontvoering van zijn dochter.

De magistraat maakte een verslag op van het gebeurde.

— Het is weer een streek van Bakelandt, sprak hij, toen het onderzoek was afgelopen. Zal men nu eindelijk hulp uit Brugge zenden. want nu wordt het leven hier onmogelijk !

Niemand kon natuurlijk iets zeggen van Maria's lot.

De koewachter kwam uit de stal gekropen, waar hij ongestoord geslapen had. Hij kon dus ook niet de minste inlichting geven.

MARIA WEER VRIJ

In hetzelfde vertrek, waar Tiest zijn laatste uren doorgebracht had, zat de rampzalige Maria in wanhoop neer.

Daar trad Roze, het vuile wijf, binnen. Evenals bij Tiest, droeg zij ook nu een schotel met eten.

— Lief duifje, krijste zij, troost u, De kapitein ziet u gaarne. Als ge gehoorzaam zijt, zal u geen leed geschieden.

— Ach, goede vrouw, ge zijt zelf moeder misschien en kunt dus begrijpen, hoe de mijne om mij treurt. Ach, laat mij van hier gaan, vader zal er veel geld voor geven en als ge dat niet kunt, dood mij.

— U doden, riep de vrouw. Ge kunt de koningin van het Vrijbos worden. Ik mag niet babbelen, maar toch wil ik u verzekeren, dat ge de vrouw van onze kapitein zult zijn.

Nu ging de armzalige Maria een licht op. Ze uitte een vreselijke kreet van schrik, ontzetting, wanhoop, van afschuw.

— Ach, dood mij, kermde ze, ik smeeek het u ! Heb toch medelijder met mij !

THE FIRST EDITION OF THE
HABES CORPUS ACT
1769
HABES CORPUS ACT
1769

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel I

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK
1955